

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І СОВІСТЬ У ЗДАТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ ДО ГЕРОЇЧНОГО ВЧИНКУ

*«...Дух, що тіло рве до бою,
Рве за поступ, щастя й волю...».*
(Іван Франко)

У нинішній соціально-політичній ситуації в Україні поняття подвигу або героїчного вчинку набуло нового, більш відчутного, «живого» значення. Зараз заслуговує на увагу тема масового героїзму людей і подвигу окремої особистості, а також чинників і особливостей прояву, зв'язку цього феномену з відповідальністю і совістю людини.

Подвиг — це саможертвний, самовідданий **героїчний вчинок**, який має важливе значення, скоєний у надзвичайно складних, небезпечних умовах з великим ризиком для власного життя (Словник синонімів української мови та ін.). Подвиг розуміється як готовність пожертвувати собою заради близької людини, високої ідеї, гідності і незалежності своєї країни, її майбутнього. Здійснюючи героїчний вчинок, людина проявляє сміливість, відвагу, самовідданість, адже являє спрямованість не на себе, а на інших. Це дія і відчуття: діяння, яке спрямоване на досягнення певної мети, і внутрішній порив душі як прояв досвіду попередніх поколінь, виховання, моральних принципів і переконань, власного життєвого досвіду.

Поняття "подвиг" ("героїчний вчинок") розглядається поряд з поняттям "моральний вчинок", який означає зробити щось за велінням власної совісті, «на свій страх і ризик», без сподівань на загальне схвалення моральних мотивів.

Вчиняти для людини означає бути, а не мати, і тому вчинок, у принципі, не підлягає плануванню і не може здійснюватися „заради” чогось. Лише – в ім’я чогось», – підкреслює український вчений В. Татенко [1]. Це, як свідчать спостереження зародження і проявів феномену героїзму під час революції Гідності і визвольної боротьби із зовнішнім агресором, рух не вбік чи назад від загрози здоров’ю і навіть життю, а, навпаки, назустріч ризикові в ім’я незалежності і свободи себе самого і свого народу, з яким герой ідентифікує себе, коли небезпека для себе сприймається значно меншою вартості, ніж загроза для людей, що поруч, для своєї батьківщини.

На думку відомого соціопсихолога І. Кона, всі вчинки здійснюються в конкретній ситуації», тобто визначаються не лише абстрактними закономірностями моральної сфери, а й реальним людським спів-буттям у світі. Людська поведінка завжди має якийсь сенс, який не просто виявляється у взаємодії індивідів, а створюється, встановлюється в ній. Усякий особистісний сенс, включаючи "образ Я", проблематичний, причому його осередком є не ізольований індивід, а ситуація міжособової взаємодії. І оскільки людина виступає при цьому перш за все як "комунікатор", то і підходить до нього слід не ретроспективно, в світлі його обумовленості власним минулим, а перспективно, з врахуванням його життєвих цілей і уявлень про майбутнє [7].

Слушною є думка щодо важливості розділення подвигу на яскравий вчинок-порив, на життя-подвиг, життя-любов і антижиття, антилюдськість і т.ін. Так, в основі життя-подвигу лежить любов до людей і опора на творення. Натомість, до людей, якими рухають ненависть, агресія, котрим властива здатність не любити, творити і створювати, а руйнувати і знищувати, доречно застосовувати термін "антижиття" (введений Е. Фроммом).

Філософії вчинку велике місце відведено у творчості М. Бахтіна. Усе життя людини розглядається ним як „вчинення”: «Кожна думка моя із її змістом є мій індивідуально-відповідальний вчинок, один із вчинків, із яких складається усе моє єдине життя як суцільне вчинення, оскільки усе життя цілком може бути розглянуте як певний складний вчинок: я вчиняю усім своїм життям, кожний окремий акт та переживання є момент мого життя-вчинення» [6, с.12].

Вчинок – це вища форма душевно-духовної активності, не будь-яке, а обов'язково високоморальне, відповідальне, вільне ("спонтанійне"), творче діяння, завжди є водночас і акцією духовного розвитку індивіда, й творенням моральних цінностей (В. Роменець). Під героїчним вчинком, героїзмом можна розуміти екстраординарну поведінку, яка продиктована вищими цілями. Але що саме слід вважати такими цілями? «Зрозуміло, існують вищі, універсальні цінності. І продиктовані ними вчинки вважатимуться героїчними в будь-якій культурі. Наприклад, врятування людського життя», – пояснює філософ В. Губін. Про внутрішні джерела героїзму міркує Д. Леонтьєв: «Коли ситуація вимагає утиснутись в землю, герой встає на повний зріст. Він долає опір обставин, власного тіла і власної психіки. Такий вчинок неможливий без точки опори. Але її не знайти зовні. Герой знаходить точку опори усередині себе, у власній філософії, в своїй системі цінностей». Найбільший героїзм – героїзм «бути»... Просто бути, день за днем, коли дійсно неможливо, немає сил, немає здоров'я. Не спитися, не відступити, не впасти в депресію - бути» [3].

З точки зору суб'єктної парадигми, людське життя є зсередини детермінованим процесом, авторським здійсненням самою людиною сутнісного проекту свого індивідуального буття. Онтологічний імператив „бути суб'єктом” є загальнолюдським вираженням суверенності дійсної людини, вільної і водночас персонально відповідальної перед собою й іншими за результати своїх діянь, із самого початку „винної” за все, що з нею відбувається і від неї залежить, вважав Ж.-П. Сартр. Він вимагав визнання абсолютної відповідальності людини за кожний її життєвий крок [5].

Українська школа психології вчинку В. Роменця акцентує увагу на визначенні вчинків як неповторних, творчих, відповідальних, моральних актів, здійснюючи які, людина реалізує свою сутнісну міць, зростає як непересічна вільна особистість і неповторна індивідуальність [1]. По М. Бахтіну, В. Роменцю та ін., кожен психічний феномен, у тому числі людська

думка, з усім її вмістом складає **особистісно-відповідальний вчинок**. А з сукупності вчинків складається життя людини. Тому життя — це суцільний чин, коли можна сказати: «Я вчиняю, а значить, існую». «Відповідальний вчинок один долає всіляку гіпотетичність, адже відповідальний вчинок є здійсненням рішення вже безвихідно, непоправно і безповоротно; вчинок — останній підсумок, всесторонній остаточний підсумок...; вчинок стягує, співвідносить і вирішує в єдиному і неповторному і вже достатньому контексті і сенс, і факт, загальне і індивідуальне, реальне й ідеальне, адже все входить в його відповідальну мотивацію; у вчинку вихід з можливості в унікальність тільки раз і назавжди». І, якщо вчинок вершиться не стільки від особи, скільки від самого буття, він також «святий, безгрішний», і навіть — не суб'єктивний. Ось чому, вчинок «як універсальний принцип і спосіб самовідтворення буття, інтегруючого в собі його найвищі і найзагальніші цінності, дає можливість людині, що вчиняє всім своїм життям, стати воістину «безсмертною», залучитися до вічності» (В. Татенко, Т. Титаренко) [2].

Героїчний вчинок – це подвиг, який вимагає від людини найбільшого напруження волі і сил, пов'язаний з подоланням надзвичайних труднощів. Герой приймає на себе розв'язання виключно складного завдання, покладає на себе більшу міру відповідальності і зобов'язань, ніж це можливо у звичайних умовах загальноприйнятими нормами поведінки. Подвиг пов'язаний з самовідданістю, являє собою вибір, який досягається з ризиком для життя, здоров'я. Звершення героїчного вчинку висвітлює особистість, що бере на себе відповідальність [4, с.19].

Роздуми про себе і смисл свого існування украй болісні, бо залишають людину наодинці з **власною совістю**, вважав І. Кон [7]. А совість є ознакою відповідальності, відмова від якої рівносильна відмові від свободи, капітуляції перед зовнішніми силами. Це здатність чути, вести діалог, "прислухатися до голосу совісті", до "вищого я" особистості.

Людина є не пасивним споглядачем будь-яких соціальних подій. Останні завжди розглядаються нею як учасником. Відповідальна людина має право стверджувати: я відповідаю всім своїм життям, кожний мій акт і переживання є моментом мого життя як відповідальності. Внутрішній світ відповідальної особистості завжди відкритий для соціальних потреб, пріоритетів, людських цінностей, вважає І. Бех [8, с. 116]. За виразом М. Бахтіна, "свідомість людини пробуджується оповитою чужою свідомістю". При цьому "Я" не розчиняється в іншій людині, між суб'єктами зберігається міжсуб'єктивний простір чи відносна відстань [6]. Це пояснює героїчний вчинок як **спільну дію і відповідальність**, спільний порив, совість, дух, який кличе до дії, до боротьби, як у словах «Гімну» І. Франка:

*«...І простується, міцніє,
І спішить туди, де дніє;
Словом сильним, мов трубою,
Міліони зве з собою,
Міліони радо йдуть,
Бо се голос духа чуть...».*

Розмірковуючи про ідеальні моделі «людської подоби», які люди створюють в своїх етико-психологічних шуканнях, С. Мусатов пише, що, наприклад, у подвигах билинного героя Іллі Муромця деталізовано наміри народу щодо справедливості, суспільної стабільності, особистої свободи тощо, які можуть бути реалізовані за допомогою сили духу богатиря, а не тільки фізичної його сили [9]. Колись розхожим було відоме «Моя хата скраю – нічого не знаю», яке начебто характеризувало українців. Але прислів'я «Моя хата скраю – першим ворога зустрічаю», вважає М. Томенко, чи за козацьких часів, чи в інший період люди, які обирали своє помешкання на кордоні поселення, завжди в разі необхідності були готовими першими стати на захист своєї родини, друзів, країни. Сьогодні ми всі несемо відповідальність за збереження свободи і незалежності нашої держави (з виступу на Майдані, 19.02.2014 р.). І тепер це відчуває кожен українець, патріот, громадянин як особистість нового часу і нової країни.

У повсякденному житті, спілкуванні, вихованні, побудові майбутнього важливо враховувати надзвичайну адаптивність людини, її здатність переосмислювати і змінювати себе, своє життя, стосунки з іншими людьми, орієнтуючись на вищі буттєві цінності і смисли. У сучасного громадянина важливо підтримувати піднесене почуття відповідальності, в основі якої лежить совість як «чистий кришталь» (Г. Сковорода), як внутрішня сила (Е. Фромм), що в критичній, надзвичайно складній ситуації вибору робить людину здатною на героїчний вчинок, навіть за рахунок власного життя.

1. Татенко В. Суб'єктно-вчинкова парадигма в сучасній психології / Віталій Татенко // Соціальна психологія, № 1 (15), 2006. - С.3-13.
2. Алиев Ш.Г., Мясоед П.А. О поступковой природе практики (в переключке В.А. Роменца с М.М. Бахтиным) / Ш.Г. Алиев, П.А. Мясоед. – [Электронный ресурс] – режим доступа: http://filosofia.ru/o_postupkovoyu_prirode_praktiki/ – названіє с екрана.
3. Зубцов Ю. Психология героизма – что такое подвиг / Юрий Зубцов. – [Электронный ресурс] – режим доступа: <http://bealpha.com/content/view/2408/41/>. – названіє с екрана.
4. Методичні рекомендації щодо проведення психологічної підготовки особового складу збройних сил України. – Київ – 2012. – 213 с.
5. Нестеренко В. Г. Вступ до філософії: онтологія людини [Текст] : [навч. посіб. для студ. вищ. учб. закл.] / В. Г. Нестеренко ; Міжнар. фонд "Відродження". – К. : Абрис, 1995. –335 с. – (Трансформація гуманітарної освіти в Україні)
6. Бахтин М.М. К философии поступка // Бахтин М.М. Работы 20-х годов. Киев: Next, 1994. С. 9–69.
7. Кон И.С. В поисках себя: личность и ее самосознание. / И.С. Кон // – М.: "Политиздат", 1984. – 225 с.
8. Бех І. Д. Від волі до особистості / І. Д. Бех. — К.: «Україна-Віта», 1995. — 220 с.
9. Мусатов С. О. До історико-психологічної реконструкції комунікативних витоків особистості / С.О. Мусатов // Горизонти образования, 2, 2011. – С. 103-113.

Львівський національний університет імені Івана Франка
Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України
Інститут права та психології НУ «Львівська політехніка»
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка
Львівське обласне відділення Всеукраїнської громадської організації
«Товариство психологів України»
Асоціація викладачів-католиків

**ФІЛОСОФСЬКО-ПСИХОЛОГІЧНІ
АСПЕКТИ ДУХОВНОСТІ:
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ТА ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГІДНОСТІ**

**Збірник тез
Всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої року
митрополита Андрія Шептицького**

20 квітня 2015 року

Львів, СПОЛОМ, 2015

УДК: 316.61 : 316.42 : 572.029

ББК 88.5

Філ 51

"Філософсько-психологічні аспекти духовності: соціально-економічні трансформації та відродження національної гідності", Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченої року м-та Андрея Шептицького (2015 ; Львів).

Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої року митрополита Андрея Шептицького "Філософсько-психологічні аспекти духовності: соціально-економічні трансформації та відродження національної гідності", 20 квітня 2015 р. [Текст] / за ред. В. П. Мельника, С. Д. Максименка, В. Л. Ортинського ; відповід. за вип. В. В. Яцура, Н. І. Жигайло. – Львів : СПОЛОМ, 2015. – 252 с.

Бібліогр. в кінці ст.

Редакційна колегія

Голови:

Мельник В.П., проф., ректор Львівського національного університету імені Івана Франка

Максименко С.Д., акад., директор Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України

Ортинський В.Л., проф., директор Інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка»

Співголови:

Рижак Л.В., проф., декан філософського факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

Михайлишин Р.В., доц., декан економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

Робоча група:

проф. Яцура В.В., проф. Захара І.С., проф. Кизименко Л.Д., проф. Варій М.Й., проф. Седих К.В., доц. Харко В.Ю., доц. Наконечний А.Р., доц. Данилевич Н.М., доц. Борисенко О.М., доц. Войцеховська О.В., Кожушко-Лозинська І.І., Закалик Г.М., Зошій І.В., Шибрук О.В.

Відповідальний за верстку матеріалів конференції:

Максимець Ю.В., доц., доцент кафедри економіки підприємства Львівського національного університету імені Івана Франка

Координатор проекту:

Жигайло Н.І., проф., професор кафедри менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка

Зміст

<i>Максименко С.Д.</i> , ДЖЕРЕЛА І РУШІЙНІ СИЛИ ДУХОВНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	3
<i>Савчин М.В.</i> , ДУХОВНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ.....	6
<i>Сливка С.С.</i> , ДУХОВНІСТЬ: ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ.....	10
<i>Жигайло Н.І.</i> , ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОСТІ МОЛОДІ - ПРОВІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЬВІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ВІДДІЛЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ТОВАРИСТВО ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ».....	11
<i>Моргун В.Ф.</i> , ДУХОВНА ОСОБИСТІСТЬ ТА ЕКОЛОГО-ПСИХОЛОГІЧНІ АНТИНОМІЇ ЗЕМЛЕРОБСТВА: ГЕНОЦИД АБО ПОРЯТУНОК НАРОДУ.....	14
<i>Яцура В.</i> , ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ФОРМУВАННЯ АРХЕТИПУ УКРАЇНЦІВ.....	18
<i>Балебрех Ю.Б.</i> , КОМПОНЕНТИ ОСОБИСТІСНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА.....	26
<i>Банковський І.І.</i> , ПРОБЛЕМА ДУХОВНОСТІ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	28
<i>Бичко З.М.</i> , АСПЕКТИ КОМУНІКАЦІЇ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ СФЕРІ.....	31
<i>Бліхар М.П.</i> , ДУХОВНІСТЬ СУЧАСНОГО СТУДЕНТСТВА В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН: СОЦІОЛОГІЧНИЙ ВИМІР.....	32
<i>Богун В.О.</i> , СПЕЦИФІКА УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМ КОЛЕКТИВОМ.....	34
<i>Боженко Н.Л., Боженко М.І.</i> , ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД - МИ В ЕПІЦЕНТРИ.....	35
<i>Борисенко О.М.</i> , МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ – ЧЕСТЬ І ОКРАСА ЦЕРКВИ І УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.....	39
<i>Борисюк О.М.</i> , СТРУКТУРНІ СКЛАДОВІ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ОВС.....	41
<i>Бублик Л.</i> , РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ: УСНІ ІСТОРІЇ УЧАСНИКІВ ЯК ВИЗНАЧНИК СУСПІЛЬНИХ НАСТРОЇВ.....	43
<i>Бухтіярова М.С.</i> , МІСТО ЯК ОБ'ЄКТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	47
<i>Варій М.Й.</i> , ДУХОВНО-ПЕРЦЕПТИВНА ЄДНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ: СУТНІСТЬ ТА РЕАЛІЇ.....	49
<i>Васютинський В.О.</i> , ДУХОВНЕ ЖИТТЯ В ЦІННІСНОМУ ПРОСТОРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	52
<i>Вівчар М.О.</i> , ДУХОВНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА ОРГАНІЗАЦІЙ.....	56
<i>Власюк О.В.</i> , ПСИХОЛОГІЯ ДУХОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	57
<i>Войцеховська О.В.</i> , ФЕНОМЕН ДУХОВНОСТІ У ПСИХОЛОГІЇ.....	59
<i>Гандзілевська Г.Б., Ширяєва Т.М.</i> , ПСИХОЛОГІЧНІ ІДЕЇ РОЗВИТКУ ПАТРІОТИЗМУ У ТВОРАХ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ-ЕМІГРАНТІВ.....	61
<i>Геваковська О.</i> , МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	64
<i>Гнатишин І.Л.</i> , ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	65
<i>Горбачов В.О.</i> , СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ПРОЦЕСУ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.....	67
<i>Гринів Л.С.</i> , НОВЕ ФІЗИКО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАННЯ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДґРУНТЯ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКИ.....	69
<i>Грицак Т.С.</i> , ПРОЦЕС СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ: ПОНЯТТЯ, СКЛАДОВІ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ.....	71
<i>Грищук А.М., Цудна І.М.</i> , ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ.....	73
<i>Гузенко І.М., Капінус О.С.</i> , ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ.....	75

СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	
<i>Гурлева Т.С.</i> , ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І СОВІСТЬ У ЗДАТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ ДО ГЕРОЇЧНОГО ВЧИНКУ.....	79
<i>Данилевич Н.М.</i> , РОЗВИТОК СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	82
<i>Дідук І.А.</i> , ІНТЕГРАЦІЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ У ПОЛІТИЧНУ КАРТИНУ СВІТУ МОЛОДІ.....	84
<i>Дмишко Х.А.</i> , ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДУХОВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.....	88
<i>Дудек Мечислав</i> , СУЧАСНА ПОЛЬСЬКА СІМ'Я У СПРИЙНЯТТЯХ УЧНІВ ШКІЛ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ.....	90
<i>Жигайло В.</i> , ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ МІЖНАРОДНИХ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.....	91
<i>Заклик Г.</i> , ВИТОКИ ДУХОВНОСТІ ТА ЇХ РОЛЬ У СТАНОВЛЕННІ ОСОБИСТОСТІ... ..	94
<i>Заміщак М.І.</i> , ДУХОВНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА – ЗАПОРУКА УСПІХУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	97
<i>Зошій І.В.</i> , ЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ.....	99
<i>Кавецька Н.О.</i> , ФІЛОСОФІЯ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ ТА ЄВРОМАЙДАН.....	101
<i>Капустюк О.М.</i> , ЗАСТОСУВАННЯ ВМІНЬ І НАВИЧОК САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ПІД ЧАС АДАПТАЦІЇ ДО НЕТИПОВИХ СИТУАЦІЙ.....	103
<i>Карпенко Н.А.</i> , НЕНАСИЛЬНИЦЬКЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК НОРМА У МІЖОСОБИСТІСНІЙ ВЗАЄМОДІЇ.....	106
<i>Келюх Г.В.</i> , АБСТРАКТНІСТЬ ДЕТЕРМІНАНТ ДУХОВНОСТІ ТА ЇХНЄ КОНКРЕТНЕ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЖИТТЯ МОЛОДІ УКРАЇНИ.....	108
<i>Козирев М.П.</i> , ДУХОВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	110
<i>Колосович О.С.</i> , МОРАЛЬНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ВІЙСЬКОВОГО ПІДРОЗДІЛУ.....	114
<i>Компанович М.С.</i> , СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ВИНИКНЕННЯ ПСИХОСОМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ У ДІТЕЙ.....	116
<i>Копитко Т.П.</i> , ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	120
<i>Коробка Л.М.</i> , РОЗВИТОК ДУХОВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗДОРОВ'Я В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ ДОЛАННЯ БІДНОСТІ ЯК СТИЛЮ ЖИТТЯ.....	122
<i>Кохан М.О.</i> , РОЗВИТОК АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИК ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР.....	126
<i>Кульчицький Б.В., Кульчицький Я.В., Рогач С.М.</i> , ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ЯК ДОРОГОВКАЗ ВИБОРУ МОДЕЛІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	129
<i>Куса А.Є.</i> , ПОНЯТТЯ ХУДОЖНЬОГО СМАКУ ЯК КУЛЬТУРНОГО ФЕНОМЕНУ В ПСИХОЛОГІЇ.....	131
<i>Левицький М.М.</i> , СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ І РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ.....	133
<i>Леськів О.А.</i> , КООРДИНАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ В УКРАЇНІ ТА ЗА РУБЕЖЕМ.....	134
<i>Ліпець З.Р.</i> , ПАТРІОТИЗМ ЯК МОРАЛЬНА РИСА СУЧАСНОГО УКРАЇНЦЯ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	136
<i>Лісневська С.А.</i> , ДУХОВНІ ЦІННОСТІ ЯК ОСНОВА ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.....	139
<i>Лосик О.М.</i> , КУЛЬТУРНІ, ЕТИЧНІ ТА ГРОМАДЯНСЬКІ ВИМІРИ ГІДНОЇ ПАМ'ЯТІ.....	141
<i>Луць І.М., Карпінська Р.І.</i> , МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ - ДУХОВНИЙ БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.....	145
<i>Макаренко С.С.</i> , ПРОБЛЕМИ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ ЯК ВАЖЛИВОГО АСПЕКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	146

<i>Магійович Р.І.</i> , ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.....	148
<i>Мирончак К.В.</i> , КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ СМЕРТІ В ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНІЙ ПСИХОЛОГІЇ: ВИМІР ДУХОВНОСТІ.....	150
<i>Мисак Н.Ф.</i> , ІНТЕЛІГЕНЦІЯ ЯК РУШІЙНИЙ ФАКТОР УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ В ГАЛИЧИНІ НАПРИКІНЦІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ. (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПАСТИРСЬКИХ ПОСЛАНЬ АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО).....	153
<i>Москальова Л.Ю.</i> , ДУХОВНИЙ СВІТ ЛЮДИНИ У КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ПРАКТИКАХ НАРОДІВ ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я.....	156
<i>Назарук О.М.</i> , ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ СТАНОВЛЕННЯ ДУХОВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ У ПЕРІОД ДИТИНСТВА.....	158
<i>Неурова А.Б.</i> , ВПЛИВ ДУХОВНОСТІ НА ЕМОЦІЙНУ СТІЙКІСТЬ ФАХІВЦІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....	160
<i>Огірко О.В.</i> , ХРИСТИЯНСЬКИЙ ВИМІР ДУХОВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.....	162
<i>Павлишин О.Р.</i> , ДУХОВНІ ЦІННОСТІ СТУДЕНТІВ – МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ....	166
<i>Паньків Х.П.</i> , ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ САНАЦІЙНОГО БАНКУ В УКРАЇНІ.....	167
<i>Пастушенко В.С.</i> , ПРОЦЕС СПІЛКУВАННЯ ЯК ОДНА З ОСНОВНИХ УМОВ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ.....	170
<i>Панчишин О.Б.</i> , ЧОМУ НАШ ДІМ ЄВРОПА?.....	171
<i>Пачковський Ю.Ф., Раделицький Ю.О.</i> , МОДЕЛЬ РИНКУ ПРАЦІ FLEXICURITY: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ.....	172
<i>Пашико М.М.</i> , ДУХОВНА ОСОБИСТІСТЬ У ЧАС ВІЙНИ.....	174
<i>Петринич О.Г., Дубас О.Д.</i> , ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ.....	176
<i>Петринич О.Г., Степована К.Б.</i> , ЕМОЦІЙНІ СТАНИ, ЩО СУПРОВОДЖУЮТЬ КОНФЛІКТ ТА УПРАВЛІННЯ НИМИ.....	179
<i>Пинда Л.А.</i> , МИТРОПОЛИТ А. ШЕПТИЦЬКИЙ – МЕЦЕНАТ УКРАЇНСЬКИХ АГРАРНИХ ІНСТИТУЦІЙ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОРІЧЧЯ.....	183
<i>Приймак В.І.</i> , ІНФОРМАЦІЯ ЯК ГОЛОВНИЙ РЕСУРС ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ОБОРОНОЇ МОГУТНОСТІ УКРАЇНИ.....	185
<i>Прокопович-Павлюк І.В.</i> , РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОСНОВА ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: СТАТИСТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	186
<i>Пронько Л.</i> , АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ ЯК ДЖЕРЕЛО ОБРАЗУ УПРАВЛІНЦЯ.....	188
<i>Ревера М.</i> , ОСВІТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ПОЛЬЩІ ТА СУЧАСНІ ВИМОГИ РИНКУ ПРАЦІ (НА ПРИКЛАДІ ДОСЛІДЖЕННЯ ONLINE СЕРЕД СТУДЕНСТВА).....	190
<i>Семікін М.О.</i> , СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКА РЕФЛЕКСІЯ ПРОЦЕСІВ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЗАПИТІВ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТЯНСЬКОЇ ГАЛУЗІ.....	192
<i>Смірнова О.М.</i> , ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ.....	195
<i>Стефанішин О.В.</i> , ПЕРСПЕКТИВИ НАЦІОНАЛЬНОГО МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У СФЕРІ ІКТ І БЮДЖЕТ.....	199
<i>Сурмяк Ю.Р., Кудрик Л.Г.</i> , ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ВЧЕННІ ІВАНА ОГІЄНКА.....	200
<i>Табачук А.Я.</i> , ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	204
<i>Теребух М.І.</i> , ДЕРЖАВНІ ЦІЛЬОВІ ПРОГРАМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	206

ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА.....	
<i>Терлецька Ю.М.</i> , ПРИЧИНИ ПСИХОДУХОВНОЇ ДЕПРИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ.....	208
<i>Ткач О.</i> , ЛІДЕРСТВО В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО УПРАВЛІННЯ.....	210
<i>Флис О.Т.</i> , МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ.....	212
<i>Харко В.</i> , ТРАНСФОРМАЦІЯ ВЛАСНОСТІ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	214
<i>Хоронжій А. Г.</i> , САМОКЕРУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	215
<i>Швець В.С.</i> , ЕКОНОМІЧНІ ІДЕЇ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО.....	220
<i>Шибрук О.В.</i> , ДУХОВНИЙ КОМПОНЕНТ У РОЗВИТКУ ТА СТАНОВЛЕНІ ПРОФЕСІОНАЛА.....	222
<i>Широка А.О.</i> , ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО ВИБОРУ МОЛОДІ ПІСЛЯ ПОДІЙ МАЙДАНУ.....	223
<i>Шувар Н. М., Зельман М.М., Косик А.Ю., Рубан Д.Д.</i> , ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ СІЛЬСЬКИХ МЕШКАНЦІВ ЛЬВІВЩИНИ ЩОДО СМІТТЕСОРТУВАННЯ.....	226
<i>Шусть В.В.</i> , ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДІ: ПОСТМАЙДАННИЙ ДИСКУРС.....	229
<i>Щерба Г.І.</i> , МЕХАНІЗМИ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	231
<i>Ярема О.Р.</i> , ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	233
<i>Ярова О.А.</i> , РОЗБУДОВА ДЕРЖАВНИЦЬКОЇ НАЦІЇ У ПРАЦІ АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО.....	235
<i>Яструбський М.Я.</i> , УКРАЇНСЬКА ЕКОНОМІКА В РАМКАХ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ.....	237
<i>Яців М.</i> , ДУХОВНІСТЬ - ВИМІР ЖИТТЯ ЛЮДИНИ.....	240
<i>Яцюшка Ю.В.</i> , ДУХОВНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ОСОБИСТОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ.....	242
<i>Лебединська І. В.</i> , ФЕНОМЕН АВТОРСТВА В ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОМУ ДИСКУРСІ.....	244